

VÄSTERÅS STAD

Vård- och omsorgsförvaltningen

Karlsson, Helene

Sida
1 (2)

Datum
2019-12-03

Diariennr
Dnr: NF2019/00381-1.7.1

Remissvar på promemoria dnr S2019/04168/FST.

Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning,

Sammanfattning av remissvar till socialdepartementet

Västerås stad har fått möjlighet att vara remissinstans avseende promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning.

Yttrandet från Västerås stad sammanfattas med att förslaget i sin helhet godtas vad avser att andning och sondmatning ska ses som grundläggande behov och kunna ge rätt till personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken alternativt LSS.

Sondmatning

Förberedelser samt efterarbete i samband med sondmatning bedöms ligga utanför vad som ska anses vara grundläggande behov. Argumenten för detta är att förberedelser och efterarbete i samband med sondmatning inte är hjälp som är direkt riktad mot den enskilde. Därmed kan det inte ses som ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer.

Västerås anser att bedömningen blir alltför olikvärdig mellan måltid och måltid via sondmatning med detta förslag. Jämförelse kan göras med andra måltider med mat där förberedelse av en måltid samt efterarbete med disk etcetera inte räknas in i det grundläggande behovet, trots att tidsåtgången med för- och efterarbete kan vara mer omfattande och tidskrävande än vid en måltid med sondmatning.

I de fall det sammantagna behovet för de grundläggande behoven överstiger 20 timmar, tillkommer dessa moment som ett övrigt behov och räknas då in i assistansen som ett sådant.

Föräldraansvaret

Föräldraansvaret bör väga tungt i dessa ärenden utifrån ett barnrättsperspektiv. Förslaget kan dock innebära en avlastning för föräldrar till barn med behov av andningshjälp eller sondmatning, och som tidigare tvingats att ta ett ansvar utöver vad som bedöms ingå i ett normalt föräldraansvar. Inget barn bör gå miste om rätten till personlig assistans för andning eller sondmatning med hänvisning till föräldraansvaret.

Hälso- och sjukvård samt egenvård

Det finns skäl att problematisera frågan om egenvård eller insatser i form av hälso- och sjukvård inom personlig assistans. Enligt Socialstyrelsens föreskrift om egenvård (SOSFS 2009:6) framgår tydligt vad egenvårdsbegreppet innebär, kontra vad som är att betrakta som hälso- och sjukvård och som i förekommande fall kräver delegering eller att insatsen utförs av legitimerad personal.

Stöd för andning och/eller sondmatning kan ske som egenvård, exempelvis om en förälder utför det för sitt barn. Egenvård kan dock aldrig utföras av personal i en verksamhet enligt socialtjänstlagen eller LSS. Avseende insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen bör regelverket förtydligas i de avseenden det rör insatser som utförs inom verksamhet för personlig assistans.

Det är väl känt att många av de insatser som utförs inom personlig assistans faktiskt utgör insatser som borde ske som insats utifrån ett hälso- och sjukvårdsansvar. Insatser ges i många fall inom personlig assistans med stora brister avseende patientsäkerhet, då insatser som är hälso- och sjukvård utförs av personliga assistenter. Personliga assistenter saknar ofta adekvat kompetens för uppgiften.

Det är extra sårbart då kontinuiteten inom personlig assistans kan vara bristfällig. Bristande kontinuitet möter inte upp mot kriteriet att ha ingående kunskap om den enskildes särskilda behov.

I de fall sondmatning utförs av personlig assistans är det inte att betrakta egenvård, utan en uppgift för hälso- och sjukvårdspersonal alternativt en delegerad uppgift. Samma förhållande råder avseende andningsövervakning.

Konsekvensanalys

Lagändringen förväntas leda till att fler med behov av assistans för andning och/eller sondmatning beviljas assistansersättning genom socialförsäkringsbalken, Försäkringskassan. Det i sig borde innebära mer likvärdiga bedömningar nationellt. Det innebär ökad trygghet för den enskilde och en möjlighet att få leva som andra vilket är i enlighet med lagens intention för att uppnå goda levnadsvillkor.

Remissen besvarad enligt uppdrag 2019-12-03

Helene Karlsson

Strateg

Västerås stad

Vård och omsorgsförvaltningen

721 87 Västerås

Telefon direkt: 021-391479

epost: helene.karlsson@vasteras.se